[2024] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 255: 2024 ਆਈ ਐਨ ਸੀ ਐਸ 288

ਮੇਸਰਜ਼ ਰਾਜਕੋ ਸਟੀਲ ਐਂਟਰਪ੍ਰਾਈਜ਼

ਬਨਾਮ

ਕਵਿਤਾ ਸਰਾਫ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਅਪੀਲ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 5583 ਆਫ 2022)

09 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਅਨਿਰੁਧ ਬੋਸ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਚੈੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। 118/139 ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਅਧਿਨਿਯਮ 1881 ਦਾ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਅਧਿਨਿਯਮ 1881- 118/139 - ਚੈਕ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ - ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਕਮ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ। 139- ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਚੈਕਾਂ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ- ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਫਰਮ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਕਤ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਿ ਪੈਸੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। .1 ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਯੂ/ਸ. 138 ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ - ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਦਖਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ:

ਹੋਲਡ: ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ - ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਐਡਵਾਂਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਰਕਮ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ/ਦੇਣਦਾਰੀ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਫਰਮ ਦੇ ਹੋਰ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੈਕ-ਰਾਸ਼ਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ

ਲੇਖਕ

ਨ.1 ਨੇ ਉਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਫੰਡ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ - ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲੀ ਮੰਚਾਂ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ "ਲਾਗੂ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ" ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉਲਟ ਸਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। [ਪਰਾ 11, 12]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ [2022] 7 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 72: 2022 ਆਈ ਏਨ ਐਸ ਸੀ 832; ਕਲਾਮਨੀ ਟੇਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਪੀ. ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਨ [2021] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 668: (2021) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 283; ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਨੇਸ਼ਵਰੀ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [2019] 11 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 370: (2019) 16 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 83; ਉੱਤਮ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਡਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [2019] 13 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 425: (2019) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 287; ਰਾਹੁਲ ਸੁਧਾਕਰ ਅਨੰਤਵਾਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਕਨ੍ਹਿਆਲਾਲ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (2019) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 203; ਕਿਸ਼ਨ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰਗੌੜਾ [2018] 5 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 69: (2018) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 165; ਡੀ.ਕੇ. ਚੰਦੇਲ ਬਨਾਮ ਵੋਕਹਾਰਡਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (2020) 13 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 471; ਰੋਹਿਤਭਾਈ ਜੀਵਨਲਾਲ ਪਟੇਲ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [2019] 5 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 417: (2019) 18 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 106; ਬਾਸਾਲਿੰਗੱਪਾ ਬਨਾਮ ਮੁਦੀਬਾਸੱਪਾ [2019] 6 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 555: (2019) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 418; ਕੇ. ਸੁਬਰਾਮਣੀ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਦਾਮੋਦਰਾ ਨਾਇਡੂ [2014] 11 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 169: (2015) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 99; ਰੈਵਰੈਂਡ ਮਦਰ ਮੈਰੀਕੁਟੀ ਬਨਾਮ ਰੇਨੀ ਸੀ. ਕੋਟਾਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ [2012] 9 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 530: (2013) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 327; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਜਨਾਰਦਨ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਦੱਤਾਤਰਾਯ ਜੀ. ਹੇਗੜੇ [2008] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 605: (2008) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 54; ਜੌਨ ਕੇ. ਅਬਰਾਹਮ ਬਨਾਮ ਸਾਈਮਨ ਸੀ. ਅਬਰਾਹਮ ਅਤੇ ਹੋਰ [2013] 12 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 753: (2014) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 236; ਨਰਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. [1991] 2 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 88: (1991) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 623 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਅਧਿਨਿਯਮ 1881; ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973।
ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਚੈੱਕ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ; ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਛੁੱਟੀ; ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ; ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਉਭਾਰ; ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ; ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 5583 ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 2017 ਦੇ ਸੀ ਆਰ ਏ ਨੰਬਰ 424 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 06.12.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ
ਨਾਲ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 5996, 5781 ਅਤੇ 6046 ਆਫ਼ 2022
ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਾਜਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਵਨੀਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।
ਐਸ. ਨਾਗਾਮੁਥੂ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਮੋਹਿਤ ਡੀ. ਰਾਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਨੀਸ਼ਾ ਹਾਂਡਾ, ਰਾਜੁਲ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਅਨੁਭਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਭਗੀਰਥ ਐਨ. ਪਟੇਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਤਿਕਾ ਹਰਿਆਣੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੁਸਕਾਨ ਸੁਰਾਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸਥਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਐਡਵ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।
ਸਰਵਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਹੁਕਮ
ਨਿਰਣਾ
ਅਨਿਰੁਧ ਬੋਸ, ਜੇ.

ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਸਟੀਲ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨੈਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਅਧਿਨਿਯਮ 1881 ("1881 ਅਧਿਨਿਯਮ") ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟਨਰ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ/ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਚਾਰ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੈੱਕ 07.11.2008 ਅਤੇ 24.11.2008 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਐਕਸਿਸ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਬੁਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਤੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹਨਾਂ ਚਾਰਾਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

ਚੈੱਕ ਨੰ.	ਮਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ	ਰਕਮ	ਉਹ ਮਿਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਨਕਦੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਵਜੋਂ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ	ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਤੀ
713378	07 11.2008	2 ਕਰੋੜ	04.05.2009	19.05.2009
713380	12.11.2008	2 ਕਰੋੜ	04.05.2009	19.05.2009
713382	17.11.2008	2 ਕਰੋੜ	04.05.2009	19.05.2009
713384	24.11.2008	1.75 ਕਰੋੜ	04.05.2009	19.05.2009

2. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 2009 ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੀ ਸੀ ਨੰਬਰ 34905, 34906, 34907 ਅਤੇ 34908 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.1 ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਚੈਕ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ.1 ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 04.05.2009 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 20.05.2009 ਨੂੰ 1 ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਮੰਗ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ, ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

3. ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ.1 ਨੇ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ.1 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਖਾਸ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਫਿਊਚਰਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚੁਣਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਫਰਮ ਸੀ, ਪਰ "ਉਹ" ਜਾਂ "ਉਸਨੂੰ" ਸਰਵਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸਨੇ ਕੇਵਲ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਲਾਭ-ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਵੀ ਰੱਖਦੀ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਮਾਂ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਸਨ। . ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਵਾਪਰਿਆ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ("ਸੀਬੀਆਈ") ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਚੈੱਕ-ਬੁੱਕਾਂ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ 27.05.2009 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ।

4. ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ, ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਚੈਕ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਭਾਵ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਕਦੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, 29.06.2016 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਕਿ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੈੱਕ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.1 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 1881 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ 1881 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 118 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ।

5. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 1. ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 1. ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਚੈੱਕਾਂ ਵਿਚ ਰਕਮ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਹੀ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ/ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 1881 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼।

6. ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ,

ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੰਨਣਯੋਗ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਅਕਾਊਂਟ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ, ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕੀਤੇ।

7. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1881 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ, ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਸੀਦ ਵੀ। ਉਸਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ/ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰਿਹਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦਰਨ ਦੀ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬੋਝ ਸਬੂਤ ਜਵਾਬਦੇਹ/ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਚੈੱਕ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ: -

1. ਓਰੀਐਂਟਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ -ਬਨਾਮ- ਪ੍ਰਬੋਧ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ [2022 ਆਈ ਏਨ ਐਸ ਸੀ 832]
II. ਕਲਾਮਨੀ ਟੇਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ -ਬਨਾਮ- ਪੀ. ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਣੀਅਨ [(2021) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 283]
iii. ਸ਼੍ਰੀ ਦਾਨੇਸ਼ਵਰੀ ਵਪਾਰੀ -ਬਨਾਮ- ਸੰਜੇ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [(2019) 16 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 83]
iv. ਉੱਤਮ ਰਾਮ-ਬਨਾਮ- ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਡਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ [(2019) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 287]
V. ਰਾਹੁਲ ਸੁਧਾਕਰ ਅਨੰਤਵਾਰ -ਬਨਾਮ- ਸ਼ਿਵਕੁਮਾਰ ਕਨ੍ਹਿਆਲਾਲ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ [(2019) 10 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 203]
vi. ਕਿਸ਼ਨ ਰਾਓ -ਬਨਾਮ- ਸ਼ੰਕਰਗੌੜਾ ((2018) 8 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 165)।

8. ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਚੰਦਰਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਚੈਕਾਂ ਦਾ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਚੈਕ ਦੀ ਉਪ-ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਕਈ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨਗਦ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਡੀ.ਕੇ. ਚੰਦੇਲ -ਬਨਾਮ-ਵੋਕਹਾਰਡਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ((2020) 13 ਐਸਸੀਸੀ 471], ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨਾਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 1881 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਹਿਤਭਾਈ ਜੀਵਨਲਾਲ ਪਟੇਲ - ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [(2019) 18 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 106] ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਖੰਡਨ ਦਾ ਸਵਾਲ।

9. ਮਿਸਟਰ ਐਸ. ਨਾਗਾਮੁਥੂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੀ। ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਕ" ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਚੈਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੋ, ਉਚਿਤ ਵਿਚਾਰ ਲਈ, ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 1881 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 118 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 139 ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ:-

(i) ਬਾਸਾਲਿੰਗੱਪਾ -ਬਨਾਮ- ਮੁਦੀਬਾਸੱਪਾ ((2019) 5 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 418],
(ii) ਕੇ. ਸੁਬਰਾਮਣੀ -ਬਨਾਮ- ਕੇ. ਦਾਮੋਦਰਾ ਨਾਇਡੂ [(2015) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 99],
(iii) ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮਾਤਾ ਮੈਰੀਕੁਟੀ -ਬਨਾਮ- ਰੇਨੀ ਸੀ. ਕੋਟਾਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ((2013) 1 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 327] ਅਤੇ
(iv) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਨਾਰਦਨ ਭੱਟ ਬਨਾਮ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਜੀ. ਹੇਗੜੇ [(2008) 4 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 54]।
10. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ, 1881 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਸੀ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜੜ੍ਹ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਜੈਨ ਕੇ. ਅਬਰਾਹਮ -ਬਨਾਮ- ਸਾਈਮਨ ਸੀ. ਅਬ੍ਰਾਹਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 2 ਐਸਸੀਸੀ 236] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

11. ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 374(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ, ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.1 ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 1973 ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 378 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਰਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੈੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਧਾਰਾ 139 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 118 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ. 1881 ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ. ਨਰੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ [(1991) 2 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 623] ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 136 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਵਾਲ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਫੋਰਮਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਓ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਚੈੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਕਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਰਕਮ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਰਿਣ/ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਚੈਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੈਲੇਂਸ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਫਰਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ-ਰਾਮਾਵਾਂ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ.1/ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਫੰਡ ਉਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲੀ ਮੰਚਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਲਾਗੂ ਕਰਜ਼ੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ" ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ 'ਤੇ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।

12. ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਰਹੇ ਹਨ

ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੋਜਾਂ ਵਿਪਰੀਤ ਸਨ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਬਿੰਦੂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਦਖਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

13. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਜ਼), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
14. ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler